

Oradeaialul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Cum crede dl. Vidrighin să salveze C. F. R.?

Directorul general al C. F. R. inaugurează o politică antiindustrială în privința transporturilor — Se suprimă și avantajile de 45% acordate pe C. F. R. pentru încurajarea industriei indigene?

Guvernul a adus în fruntea CFR ca director general, pe dl. Stan Vidrighin, care este un reputat inginer, dar nu are rutina necesară pentru reorganizarea căilor ferate.

Consecințele lipsei de rutină necesară, după cum se vede, este nevoită să le suportate și viața economică.

La început credeam, că dl. Vidrighin în lipsa de rutină necesară,

va consulta serii întregi de specialişti

în chestia reorganizării CFR. Dar cu toate regretele am fost nevoiți să constatăm, că dl. Vidrighin nu prea dorește să asculte sfaturile specialiștilor, ci ia dispoziții, cari fac surpriză în domeniul unor ramuri ale vieții economice.

Dl. Stan Vidrighin a făcut chiar declarații, cari evidențiază foarte elocvent politica antiindustrială a dsale, declarând, că

industria este o inconvenientă parazită a C. F. R.

și din acest motiv nu crede convenient a acorda avantajii industriei, ci le va suprima și pe cele existente.

Pentru a arăta politica antiindustrială, pe care o exercită la C. F. R. dl. Vidrighin, este suficient să amintim, că, de pildă, mărfurile, cari ar fi necesar să se transporte prin Predeal

sunt sortite să facă ocouri de 100 și 150 km. cu mari sume

sub pretext, că linia Predeal este supratixită de transporturi.

Pe de altă parte, după cum am mai anunțat, dela 1 August a adus în vigoare dispoziții, în sensul cărora

taxele de manipulație sunt a se plăti dublu

și în consecință taxele de transport se consideră urcate exagerat.

La protestele, cari i-s'au adresat, a răspuns, că dispoziția o menține, pentru că C. F. R. li-se mai sporesc venitele nu

peste 200 milioane lei. în urma acestei dispoziții, la care n-o poate renunța acuma, când C. F. R. au nevoie de sume considerabile.

Dl. Vidrighin a mai suprimat și navele, cari erau necesare întreprinderilor forestiere

pentru ca să se poată transporta mai ușor materialul brut necesar.

Prin navele, se putea asigura și prosperarea industriei forestiere, care în urma suprimării acestor navele, este sortită unor mari riscuri incalculabile.

În legătură cu reviziunea tarifului de transporturi, auzim mereu, că

se vor suprima și reducerile de 45% pe CFR acordate

pentru încurajarea industriei naționale. Dar nouă nu ne vine a crede, că dl. Vidrighin își va forța politica antiindustrială până la astfel de dispoziții, cari nici într-o țară productivă nu s'au încercat să se conceapă. Doar astfel de dispoziții ar stârni imense proteste din partea tuturor întreprinderilor și ar întâmpina și intervenții ministeriale, cari nu pot admite suprimarea unor drepturi acor-

date pentru încurajarea industriei naționale, atât de necesară dezvoltării unei țări.

Noi suntem de părerea, că ideea desființării reducerilor se bazează pe o greșală, care s'a evidențiat la alcătuirea tarifului actual de transport și prin care acordându-se reducerea de 45% pentru transportarea unor produse, în interesul încurajării industriei naționale,

s'au stabilit exagerate taxe de transport, încât avantajile de transport de 45% sunt numai aparente

și nici decum reale. În consecință, dacă și aceste avantajii s'ar suprima atunci s'ar ajunge la rezultatul, că

nimeni nu ar mai transporta pe C. F. R.

mărfuri respective produse industriale.

Dl. Vidrighin, după cum se vede, caută să-și mistuie energia pentru întreprinderea unei ofensive contra producției industriale. Dar noi nu credem, că guvernul, prin numirea dsale la C. F. R. ar fi intenționat să angajeze și C. F. R. ca unaltă într-o luptă contra vieții industriale. Ch.

Frigoriferele de Vest și-au început activitatea cu un vast program

Societatea „Frigoriferele de Vest”, înființată în Oradea sub egida Băncii Marmoros. h, Blank & Co., respective a „Băncii Industriale” din București, și-a început activitatea, luând aranjamentul și instalațiile moderne ale desființatei întreprinderi „Frigul” din Episcopia Bihorului.

Întreprinderea dispune nu numai de modern aranjament și instalații, ci și de capital suficient, care este o chezurie, că-și va putea realiza programul conceput.

Dl. Andrei Pontbriand, directorul întreprinderii, în privința activității „Frigoriferelor de Vest”, ne-a declarat de altfel următoarele:

— Intenția noastră este să

intensificăm exportul de carne și să finanțăm afacerile, cari se încheie în acest scop.

— Exportatorilor le acordăm credite pe produsele, pentru cari le stă la dispoziție în întreprinderea noastră, frigorifere dintre cele mai moderne.

— În Episcopia Bihorului am început să construim și o topitoare de untură, ale cărei lucrări se vor încheia în scurt timp.

— Prin uzinele noastre căutăm să asigurăm și înlesniri de export clientelei noastre, fabricând produse de carne în condițiuni favorabile.

— Întreprinderea noastră de asemenea va încheia tranzacții de export, căutând să consolideze piața produselor brute în

România, prin depozite proprii de aprovizionare, ca să se evite speculațiile oneroase.

Este interesant, că „Frigoriferele de Vest” nu fac parte din Sindicatul Exportatorilor de Vite din România, dar suntem informați, că nu va rămânea rezervată față de această organizație, în care va intra, dacă își va începe activitatea.

„Banca Centrală” nu fuzionează cu „Banca Agrară”

În ultimul timp se colportază cu insistență versiunea, că „Banca Centrală” și „Banca Agrară” din Cluj, ar intenționa să fuzioneze.

Știrea: care a fost colportată și de către un cotidian din Timișoara, se desminte, declarându-ni-se, din sursă autorizată, că nici tratative nu s'au întreprins pentru fuziunea colportată.

Organizarea bursei în Oradea

Lucrările de organizare s'au și început

În Oradea-Mare se continuă tratative foarte importante declarându-se înființarea bursei, ca o necesitate imperioasă.

Lucrările de organizare sunt conduse de către dl. Dr. Ion Fried, secretar general la „Hala Comercială” din Oradea, ajutat de către o comisie de inițiativă, în care sunt reprezentate toate ramurile în legătură cu operații de bursă.

Nyolcmillió passzívával kényszeregyezséget kért a kolozsvári Batiz és Jeszenszky cég

A kolozsvári Batiz és dr. Jeszenszky műszaki cég, mely 1922-ben alakult, a kényszeregyezséget eljárás megindítását kérte a kolozsvári törvényszéknek. A jónévű céget az általános dekonjunktura kergette inszolvenciába. A passzívák összege 8,032.387 lej, ezzel szemben az aktívák 5,359.526 lej reprezentálnak. A cég 50 százalékos kvótát ajánl hitelezőinek.

SĂPTĂMÂNA

VICTOR SZEKELY

director general la fabrica de săpun „Heinrich” din Cluj, a decedat în etate de 63 ani.

Szekely acum 20 de ani a venit în Cluj din Bupapesta, luând conducerea fabricii de săpun „Heinrich”, în locul decedatului Geza Doby.

Fabrica prosperase foarte slab, dar agilitatea priceputului Szekely, a dat un nou impuls fabricii, ce sub noua conducere a regretatului de acum, care a fost dirctorul general Victor Szekely, a continuat să prospereze și mai intensiv.

Inconveniente fabrica „Heinrich” a întâmpinat numai în urma falimentului Băncii Economice din Cluj, cu care a stat în strânse legături comerciale. Inconveniente nu le-a putut suporta nervii agilului Szekely, care a decedat Marți, în epoca cea mai agilă a vieții sale.

La căile ferate se simte o mare lipsă de locomotive, ceea ce face ca transporturile să sufere.

Pentru transportarea recoltelor granelor, s'au pus la dispoziție trenuri speciale, dar cari nu pot fi puse în circulație regulat, din cauza insuficienței de locomotive.

S'a alcătuit un întreg program de trenuri speciale agricole, dar se așteaptă pentru ele locomotive.

Cassa Autonomă a fost încunoscîntă telegrafic că grupul Krueger a pus la dispoziția Băncii Naționale a României tranșa împrumutului extern în sumă de 25 milioane dolari, tranșa ce trebuia vîrșată pe ziua de 15 August a. c.

Această tranșă, împreună cu restul disponibilului ce Statul român îl are la Banca Națională, va fi întrebuințat treptat pentru diferitele investiții și necesități, în concordanță cu planul de stabilizare a leului.

Ministerul de finanțe a hotărât instituirea unei comisii care să verifice activitatea fostului oficiu de lichidare a bunurilor inamice de la 1922 și până astăzi.

O cerere de concordat preventiv excepțională până acum în ce privește condițiile ofertei, a fost depusă Miercuri la trib. com. de Ilfov.

Componenții firmei de mobile fine, galanterie, obiecte de artă, „O. et H. Müller” din cal. Victoriei 41-43, cu o vechime de 94 de ani — cum și ai firmei „Arta Lemnului”, fabrică de mobile fine din Alea Tonolla 12, — au cerut un concordat preventiv, arătând că activul întreprinderilor întreține cu mult pasivul. Ei oferă creditorilor plata integrală a creanțelor în termen de un an.

Președintele trib. primind cererea a dispus facerea lucrărilor prevăzute de legea concordatului.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

DI. Al. Paximade numit în locul decedatului Sigismund Szana, conducător al Băncii Comerciale Timișorene

Directorul filialei Băncii Marmorosch Blank & Co. din Oradea-Mare, ia conducerea Băncii Comerciale Timișorene?

Tratatulele inițiate pentru numirea unui director general la Banca Comercială Timișoreană, în fine par a fi ajuns la stadiul definitiv, prin designarea dlui Alexandu Paximade, directorul filialei Băncii Marmorosch Blank & Co. din Oradea-Mare, în locul decedatului Sigismund Szana.

Dl. Paximade, care este cunoscut, ca un excelent specialist financiar, agil, cunoscător al pieței financiare, cu un orizont estins, desigur va fi chibzuit succesul al lui Szana. După alte versiuni dl Paximade nu va lua conducerea băncii Szana, ci va intra ca delegat al Băncii Marmorosch Blank & Co, în consiliul de direcție al băncii Szana.

Kinevezték Szana Zsigmond utódját?

Paximade Sándor, a Marmorosch Blank nagyváradí fiókjának főnöke veszi át a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. vezetését

Azok a lázas tárgyalások, amelyek Szana Zsigmond halála óta szakadatlanul folytak a kulisszák mögött, állítólag befejezést nyertek. Bukaresti értesülés szerint a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. bel- és külföldi tőkeérdekeltségei között megtörtént a megállapodás Szana Zsigmond utódjára nézve. Az utód — hír szerint — Paximade Sándor, a Banca Marmorosch nagyváradí fiókjának főnöke, aki az erre vonatkozó megállapodást már alá is írta Bukarestben. Paximade kitünő ismerője az erdélyi és bánági pénzügynek, agilitása és széles horizontu koncepciója predesztinálja arra, hogy a nagy ipari érdekeltségekkel és relációkkal rendelkező Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt.-nél Szana Zsigmond örökébe lépjen. Más verziók szerint Paximade igazgató nem veszi át a Szana-bank vezetését, hanem mint a Banca Marmorosch delegáltja kerül az intézethez a jelenlegi hármas direktorium mellé.

Alaptalan hírek a Banca Agrară és a Banca Centrală fuziójáról

Az erdélyi pénzügy minduntalan visszatérő szenzációja a kolozsvári Banca Centrală és Banca Agrară pénzügyi fuziójának híre. Az erre vonatkozó hírek gyakran ismétlődnek, anélkül azonban, hogy komoly alapjuk volna.

Újabban az egyik bánági napilap kolportálta a fuzió hírét, melyet mint befejezett tény

állított be. Az „Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság” munkatársa illetékes helyen felhatalmazást kapott arra, hogy a hírt megcáfolja, annál is inkább, mivel a két előkelő pénzügyi érdekeltség között még csak tárgyalások sem indultak egy ilyen terv megvalósítása érdekében.

Kinevezték Erdély és Bánát új pénzügyi inspektorait

A pénzügyminiszter rendeletet tett közzé, mely a pénzügyi inspektorok kinevezéséről intézkedik. Az erdélyi megyékre vonatkozó kinevezések a következők:

Temestorontál, Arad, Bihar és Hunyadmegyék központja Aradon van, V. Tareanu inspektor vezetésével.

Naszód, Szilágy, Szatmár, Marmoros és Marosmegyék székhelye Szatmáron van. A kinevezett pénzügyi inspektor Tosa Iuliu.

Kolozsvár, Torda és Szamosmegyék kerületi székhelye Kolozsvár, inspektora I. Becherut neveztek ki.

Háromszék, Fogaras, Brassó, Csik és Prahova megyék központja Brassó, pénzügyi inspektora P. Nadeianu.

Krassó és Szörény megyéket, a turnuseverini körzethez osztották be Gorj és Mehedinți megyékkel egye-

temben. A kerület székhelye Turnuseverin, inspektornak C. Mihaileanun neveztek ki.

A rendelet N. I. Petrescu és Florian Vasilescu pénzügyi főinspektorokat a minisztériumba rendeli azzal a megbizatással, hogy ők fogják végrehajtani a kerületek ellenőrzését.

M. Petreanu, C. Niculescu, Gh. Dumitrescu és I. Padureanu vezérinspektorokat a főváros adóhivatalainak ellenőrzésével bizták meg.

Andrei Nestor pénzügyi inspektort a hadikártalanítások hivatalához neveztek ki. I. Ionescu inspektort a vámigazgatósághoz neveztek ki és megbizták a vámhivatali személyzetek hitelintézetek vezetésével.

Végül a rendelet C. Veltianu vezérinspektort a bélyegilletékek vezérinspektorává nevezte ki.

A H É T

SZÉKELY VIKTOR

a Heinrich-szappangyár vezérigazgatója kedden hajnalban, életének 63-ik évében meghalt. A hír Székely Viktor haláláról általános részvétet váltott ki ugyszólván egész Erdély és Bánát gazdasági életében. Székely Viktor 20 évvel ezelőtt jött Kolozsvárra Budapestről és itt átvette Doby Géza halála után a Heinrich-szappangyár vezetését. Annak idején ez a gyár gyengén prosperált, de Székely Viktor ötletessége és agilitása Európa nivóju vállalattá fejlesztette. A háboru után a határok elzárása és egyéb körülmények miatt a gyárnak ismét nehézségekkel kellett megküzdnie, azonban Székely Viktor hatalmas energiája ezeket az akadályokat is eliminálta. A kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank ismeretes hűköse megadta a kegyelemadófést a Heinrich-szappangyárnak is, minthogy a gyár szorosabb nexust és hitel-relációt tartott fenn a csödbekerült bankkal. A vállalat szanálása szinte emberfölötti munkát és energiát követelt, amely felörölte Székely Viktor idegeit. A fizikailag és lelkiileg egyaránt megviselt Székely Viktor kedden hajnalban, rövid betegség után, egy munkában és tapasztalatokban gazdag mult után meghalt, és halála az erdélyi gazdasági életben nehezen potholható ürt hagyott maga után.

A szatmári „Caftor” gomb és fémárugyárban tűz ütött ki, amely a modern üzemet ugyszólván teljesen elhamvasztotta. A Cafton gyár Braun Ignác és Rosenbeck Izidor tulajdona. Zománczó, valamint galvanizáló gépei igen magas értéket reprezentáltak. A kár több száz ezer lej, amely biztosítás útján megtérül. A biztosítás a Gazdák intézetét érinti.

A postaügyi vezérigazgatóság 5854/929 szám alatt hirdetményt bocsájtott ki, melyben közli, hogy a román alattvalóknak a bécsi postatakarékpénztárral szemben fennálló követeléseik likvidálására kötött egyezmény június 10-én életbe lépett. Az egyezmény értelmében a romániai alattvalóknak, akiknek a bécsi követeléseket már be kellett volna jelenteniök az igazoló okmányok benyújtásával együtt. Az utolsó jelentkezési terminus augusztus 30-ika és aki ezen határideig az egyes postahivataloknál be nem jelent a követeléseket, nem veszik figyelembe. Erre vonatkozó információk egyébként bármely postahivatalnál díjmentesen szerezhetők be.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Industria Aeronautică Română din Braşov continuă să se desvolte

Uzinele „Reşiţa“, Cugir“, „Hunedoara“ etc. din ţară, pot să ne aprovizioneze cu metalele necesare aeronauticei Dnii Ing. Dr. E. Carafoli şi L. Virmoux la I. A. R. din Braşov lucrează la noi sisteme de aeroplan

Existenţa „Industriei Aeronautice Române“ este o necesitate reală şi pentru interesele noastre naţionale

Industria aeronautică începe să ia avânt şi la noi, în urma progresului şi rezultatelor, pe cari aeronautica le-a realizat pretutindeni. unde i-s'a dat ocazie.

În România, în urma progreselor, pe cari le-a raportat aviaţia română, s'a înfiinţat şi o societate pentru dezvoltarea industriei aeronautice.

Societatea, care a înfiinţat o mare întreprindere aeronautică în Braşov; „Industria Aeronautică Română“, a început să lucreze după cele mai moderne cerinţe.

Programul uzinelor I. A. R. a fost stabilit pentru a corespunde tuturor nevoilor de apărare naţională.

Primul punct a fost complet realizat prin faptul că s'a construit un număr însemnat de avioane, executate în toate detaliile ireproşabil şi făcând chiar admiraţia caselor constructoare străine. Tinta principală este utilizarea materialelor indigene spre a fi complet independenţi în ce priveşte fabricaţia. De aceea primele construcţiuni de celule sunt în lemn pentru care se utilizează moliftul românesc, dar în cel mai apropiat viitor

vom trece treptat la construcţiunea metalică

întrucât uzinele metalurgice existente în România: Reşiţa, Cugir, Hunedoara etc.

pot să ne procure în abundenţă materialul metalic

din ţară.

Nouii invenţii române

Un alt punct de o importanţă capitală pentru ţara noastră este dotarea aviaţiei române cu avioane de concepţie românească fiindu-se totdeauna seamă de condiţiunile industriale locale. Pe de altă parte prin realizarea acestui punct, se formează o serie de tehnicieni bine înzestraţi sub toate raporturile, cari vor fi totdeauna în curent cu progresele realizate peste tot şi vor putea la rândul lor să conceapă aparate tot aşa de bune, dacă nu chiar superioare celor străine. Acest din urmă punct este de altfel pe cale de realizare deoarece

în uzinele I. A. R. se lucrează la ultimile piese ale unui avion de vânătoare,

după concepţia dlor Ing. E.

Carafoli şi L. Virmoux, din personalul tehnic al acestei uzine. Avionul în chestiune construit după datele ştiinţifice cele mai noi, este menit să rivalizeze cu cele mai bune avioane străine. În adevăr, rezultatele obţinute asupra machetei avionului, trimisă pentru experimentare în laboratorul aerodinamic dela St. Cyr în Franţa,

prevăd viteze atingând 300 Km. pe oră şi o urcare la 5000 m. în mai puţin de 9 minute,

performanţe ce n'au fost realizate până acum de nici un avion de acelaş gen.

Aproape tot materialul de construcţie este indigen, afară de piesele de legătură cari sunt făcute din oţel special, sau duraluminium şi cari deocamdată nu se găsesc aci în ţară.

După ce s'a constatat cu câtă râvnă şi pricepere se lucrează la acest avion românesc, menit să ridice ţara noastră şi sub acest raport la rangul ce i se cuvine, s'a procedat la o vizită generală a uzinei, porţile acestei instituţii fiind larg deschise pentru miile de oameni veniţi cu ocazia zilei aviaţiei în localitate. Cadrul restrâns al acestor date nu ne îngăduie să intrăm în detalii. Dar trebuie relevată cu cele mai căldu-

roase elogiile, activitatea depusă atât la secţia motoare cât şi la cea de planoare. S'a putut constata de toţi cei cari şi-au luat osteneala să vadă, că

fabricaţiunea pieselor este completă,

începând dela materia brută şi până la piesele gat de montaj. Dealtfel pentru ca fabricaţia să se întindă la absolut toate piesele, uzinele I. A. R. sunt pe punctul de a realiza

un atelier de estampilaj şi o turnătorie

cari împreună vor completa forja şi atelierul de tratament termic.

În atelierele de avioane se fabrică absolut toate piesele din materii brute, activitatea de aci nefiind redusă la o simplă asamblare de piese gata comandate, aşa cum din neştiinţă, sau cu rea credinţă, s'a afirmat şi se afirmă de unii. De altfel lucrul este uşor de constatat în orice moment, întrucât magaziiile uzinelor nu conţin mai nici o piesă deja fabricată şi importată din străinătate, ci materii brute ca bare de oţel, duraluminium, aluminium, table de oţel sau duraluminium, grinzi de molift românesc etc.. încât I. A. R. face mai toate piesele în uzinele sale.

Favorizarea industriei indigene

Pentru viitor este prevăzut un program complet care să îngăduie

realizarea, în uzină, a tuturor pieselor, metalice, din materiale numai indigene

astfel încât să se poată construi avioanele complet metalice din oţel special, răspunzându-se preocupării generale din ţările străine.

De pe acum un serviciu tehnic organizat conform celor mai exigente cerinţe, şi cuprinzând toate ramurile, lucrează la realizarea unui program de studii noi, program din care iasă toate genurile de avioane de cari România are nevoie, punându-se astfel

pe aceeaşi treaptă cu celelalte ţări în cece priveşte progresul construcţiunii aviatice,

ţări ca: Cehoslovacia, Polonia, etc.

O preocupare din cele mai serioase ale uzinelor I. A. R. este realizarea unui laborator aerodinamic, menit să contribuie la studierea celor mai bune forme pentru avioane şi pentru verificarea şi punerea la punct a oricărei invenţiuni noi în domeniul aeronautic român.

Un lucru este în afară de orice îndoială şi anume că

existenţa întreprinderii I. A. R. este o necesitate reală

pentru însăşi interesele noastre naţionale. Afirmaţiunile adeseori tendenţioase şi de mult ori direct ofensatoare, făcute asupra acestei instituţiuni cât şi asupra conducătorilor ei, primesc un răspuns categoric în însăşi

rezultatele foarte frumoase date de întreprindere

şi în programul cu desăvârşire util pe care ea îşi propune, cu

formidabile sacrificii, să-l realizeze în însăşi interesul apărării noastre naţionale.

Materialul necesar industriei aeronautice

În jurul industriei aeronautice

o mulţime de alte industrii ar putea să trăiască,

dat fiind multitudinea de material de care construcţia avioanelor are nevoie. Vom enumăra mai jos o parte din aceste materiale indispensabile şi utilizate chiar depe acum în cantităţi mari.

Materialul lemnos se compune în special din molift (rezonanţă), fag, nuc, frasin, plop, cireş şi din contraplacaje făcute din mesteacăn, tei sau plop.

Pânza pentru învelit aripile şi fuselajul, în general este făcută din in, destul de uşoară şi foarte rezistentă. În legătură cu pânza se întrebuinţează şi sfoară şi aţă tot de in şi de mare rezistenţă, caşi pânza de altfel.

Lacuri şi vopsele pentru lemn şi pentru pânza, cleiuri cu bază de caseină, etc., etc., se utilizează pentru vopsit şi lustruit.

Dintre metalele cele mai utilizate ar fi oţelurile ordinare (11, 12, 13, 14) şi cele speciale (crom-nickel) de mare rezistenţă. În această categorie intră tablele, tuburile, cornierele, buloanele, etc. de oţel ordinar şi oţel special, sârmă de oţel (coardă de piano) de mare rezistenţă şi cabluri de oţel.

Dintre celelalte metale, arama, duraluminium şi aluminium intră în cantităţi apreciabile, mai ales duraluminium din care se poate construi tot avionul în întregime.

Congresul restauratorilor

Pe 17-18 Septembrie s'a stabilit congresul general al tuturor restauratorilor din România, pus sub presidenţia d-lui Vaida-Voevod, ministru de interne şi Sever Bocu, ministrul Banatului.

Három kényszeregyezési eljárás Marosvásárhelyen

Az új kényszeregyezési törvény életbeléptetését követő napon Marosvásárhelyen egyszerre három kényszeregyezési eljárás iránti kérelmet nyújtottak be a törvénytől. *Buzetako* Ákos főtéri rövidárkereskedő másfél millió passzívával és 7-800.000 lej aktívával kérte a kényszeregyezési eljárás megindítását. Hitelezőinek 50%-os kvótát ajánlott fel megfelelő garancia mellett. A második *Grünbaum* S. ugyancsak főtéri kereskedő, aki 100%-os kvóta mellett egyévi moratóriumot kér hitelezőitől. A harmadik cég *Russu* Constantin divatárkereskedő 300.000 lej passzívával kérte a kényszeregyezését 50%-os kvóta mellett. Mind a három cég dr. *Turnovszky* Sándor ügyvéd útján adta be a kényszeregyezési kérelmet a törvénytől, amely augusztus 19-re tűzte ki a tárgyalást.

Százmillióra emeli alaptőkéjét a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Nagyarányu fejlődésről számol be az intézet félévi mérlege

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. igazgatósága elhatározta, hogy a nyugati államok nagy bankjainak mintájára nemcsak évvégi, hanem félévi mérlegét is közzé fogja tenni a jövőben. Ezen az erdélyi részekben uttörő és kétségtelenül utánzásra találó elhatározásával azt célozza, hogy a közönség félévente is tájékozott legyen az intézet hely-

zetéről, elért eredményéről s miután adatai összehasonlítást is tartalmaznak az egyes üzletágaknak az előző év vége óta történt változásairól, annak fejlődéséről is.

Az alábbiakban közöljük az intézet 1929. június 30-áról összeállított mérlegének adatait, amelyek mellett összehasonlításként zárójelben az 1928. december 31-iki adatok és az

egy-egy tárcánál történt emelkedések vannak feltüntetve.

Az intézet 1929. június 30-iki mérlege 7,819.523.41 lej (a saját tőke 20,42%-a) nyereséget mutat az 1928. június 30-iki 7 millió 445.469.35 lei nyereséggel (a saját tőke 19,62%-kal) szemben.

A mérleg adatai a következők:

Vagyon:

Készpénzkészlet, devizák, idegen pénzek és azonnal esedékes bankári követelések **135,740.818-18** (112,457.737.19) + **23,283.080-99**. Ingatlanok **7,692.919-50** (7,630.919-50) + **62.000-**. Leszámitolt váltók **354,541.523-22** (326,691.771-22) + **27,849,752-**. Jelzálogkölcsonok **621.792-56** (646.492-63) - **24.700-07**. Folyószámlák fedezettel és más biztosítékokkal **322,805.493-77** (294,652.085-54) + **28,153.408-23**. Értékpapírok és azok 1929. június 30-ig járó kamatai **43,632.540-08** (41,206.803-) + **2,425.737-08**. Összesen: **865,035.087-31** (783,285.809-08) + **81,749.278-23**.

Fenti mérleg szerint az intézet összesen 865,035.087-31 lej vagyont kezelt, ami az 1928. decemberi mérleghez viszonyítva 81,749.278-23 lej emelkedést mutat. Számszerű adatokhoz tartozik annak megemlítése is, hogy az összforgalom az előző évihez képest 4 1/2 milliárdal emelkedett, ami egyszerűs mind a jelentékeny fejlődés fokmérője is.

Az intézet mobilitása

Az intézet mobilitása kitűnik a mérleg adataiból, mely szerint azonnal esedékes 68,662.666- lej passzívával szemben 135 millió 740.818- lej készpénz, devizakészlet és bankári követelések áll. Ugyancsak a teljes mobilitást mutatja az, hogy a 354,541.523-22 lejt kitevő és a bank által leszámitolt váltókból csak 32,785.566- lej összegű van visszleszámitolva, ami a tárcának 9,24%-át teszi ki. A teljes mobilitás bizonyítéka az is, hogy az intézet felmondás jogával nem élve bármily összegű betétet bármikor kifizetett.

Rentabilitásának élénk bizonyítéka, hogy dacára a kihelezési kamatláb jelentékeny csökkenésének, amivel párhuzamosan a betétek kamattételei nem csökkentek megfelelő arányban, az elmúlt évinél nagyobb nyereséget tudott elérni, ami az állagok jelentős emelkedésében leli magyarázatát.

A bonitás, valamint a részvények belértékének megemlítésénél megnyugtatólag hat és kedvező megítélést igényel, hogy ingatlanai u. m. a kolozsvári négyemeletes intézeti székház, valamint a 800 vagon befogadóképes 7 hold területű, vasút melletti áruraktár, valamint a nagyváradi egyemeletes székház, a dési egyemeletes szálloda és főtéri lakóház, a dicsőszentmártoni egyemeletes szállodával ellátott székház, a gyulafehérvári főtéri székház és végül a marosvásárhelyi la-

kóház a mérlegben 7.692 ezer lejtben szerepel.

Ezen ingatlanok a mai viszonyok mellett olyan értéket képviselnek, hogy a bennük rejlő latens meghaladja az intézet részvénytőkéjének nagyságát. Az ingatlanok értékelésétől eltekintve a mérleg a legrigorozusabb elvek alapján lett összeállítva, ami szintén tekintélyes belső erőt jelent.

Magasabb osztalék

Az első félév eseményei között megemlítendő, hogy az intézet az év első felében részvénytőkéjét 42,500.000- lejről 1929. július hó 1-től kamatozó 7,500.000- lejjel 50 millió lejre emelte s az teljes sikerrel járt. Ezen tranzakcióval saját tőkéi 97 millió lejre emelkedtek a múlt évi 85 millióval szemben.

Fiókjai és affiliált intézetei a múlt évinél szintén nagyobb forgalmat értek el és eredményei mindenben kielégítőek. Az érdekkörébe tartozó számszerint négy kereskedelmi és ipari vállalat működése az előre megállapított program szerint folyik s a folyó évet nemcsak hogy nyereséggel fogja zárni, de előreláthatólag a tavalyinál

magasabb osztalékokat fog fizetni.

Az intézet igazgatósága elhatározta, hogy Temesváron még ez év folyamán fiókot állít fel, mely hivatva lesz az ország ezen gazdaságilag oly fontos piacán az intézet eddig is kiterjedt összeköttetéseit továbbfejleszteni.

A jövő tervei közül megemlítendőnek tartjuk a tervbe vett újabb tőkeemelést.

Az intézet üzletkörének állandó nagyarányú fejlődése szükségessé teszi ugyanis a saját tőkék további növelését s ez okból az igazgatóság elhatározta a részvénytőkének 50 millióról 100 millióra való fel-emelését. Ezen újabb tőkeemelés keresztülvitele még ez év folyamán perpektuálva lesz, olyképpen azonban, hogy a piac nagyobbarányú megterhelésének elkerülése végett ez évben az 50 millió új tőkéből cca 25-30 millió lesz kibocsátva s az ezt meghaladó rész csak később elhatározandó alkalmas időpontban. Folyó évben keresztülvendő tőkeemelés lebonyolítása után az intézet saját tőkéi cca 148 milliót fognak kitenni, a jelenlegi 97 millióval szemben.

Recolta din acest an va atenua criza din industrie și comerț

O producție agricolă de 35 miliarde lei

D. ministru Răducanu, ne-a dat următoarele lămuriri asupra situației recoltei:

— Dacă până acum trei luni eram copleșiți de griji în legătură cu procurarea mijloacelor necesare și organizarea cerută de opera de ajutorare a satelor pentru hrană și în-sămânțări, astăzi avem o mulțumire reală nu numai că această operă a reușit, dar că perspectivele recoltei sunt dintre cele mai promițătoare.

— Evaluările specialiștilor ne vorbesc de

o producție agricolă de circa 35 miliarde lei.

Evaluările nu ni-se par exagerate. Dacă am avea o producție medie numai de 1500 kgr. porumb la hectar, ceea ce revine în termeni obișnuiți o chilă și jumătate la pogon,

vom obține o producție totală de 750 mii vagoane

de porumb.

— Recolta atât de promițătoare anul acesta a provocat un viu interes în cercurile marilor case exportatoare deal noi.

— In asemenea împrejurări cooperarea este chemată să îndeplinească un al doilea rol față de producția țărănească. Ea a fost aceia care a dat

posibilitatea să se însămânțeze între-gul ogor românesc, acordând în unele locuri, chiar marilor proprietari, cantitățile necesare pentru însămânțarea cu orz, porumb sau fasole.

— Ea este astăzi datoare să ajute la o valorizare cât mai mare a producției agricole și sperăm că își va îndeplini și această îndatorire pe două căi: prin finanțarea și prin organizarea vânzării în comun a cerealelor.

— Fără să se recurgă la credite din afară, cooperarea dispune astăzi de fonduri însemnate pe care le poate utiliza, acordând

avansuri până la 50 la sută asupra valorii cerealelor,

cu obligația pentru săteni de a vinde prin unitățile cooperative cerealele lor gajate.

— Astfel, micii noștri agricultori vor fi feriți de a mai vinde forțat de pe acum, pe prețuri derizorii, care nu însemnează în cele mai multe cazuri, decât jumătate din prețul normal al pieței. Vanzând laolaltă prin cooperatie, sătenii sunt asigurați că vor primi prețul just minus un modest comision de manipulare.

— Printr-o largă finanțare și organizare a vânzării în comun, vom avea drept consecințe binefăcătoare: 1. o urcare mare și meritată a valorii exportului nostru de produse agricole în măsură în care și venitul țaranului crește prin obținerea prețului în-casat și o ameliorare firească a în-cășărilor de impozite și ca urmare logică îmbunătățirea situației tezaurului nostru public.

Recolta din acest an este salvatoare. Ea

va atenua criza din comerț și industrie,

fiindcă tot țaranul rămâne consumatorul cel mai de seamă.

Concentrarea fabricelor metalurgice

In ultimul timp au început să se organizeze și fabricanții metalurgici. In acest scop se convocase o adunare, la care au participat reprezentanții dela firmele: *Runomi și Galvan Gusbeth et Gross* din Brașov, *„Alama”* din Timișoara, *„Fatma”* din Arad, *„Vulcan”* din Iași, *„Klusch* din Sibiu, *Grünwald* și *„Sphinx”* din Cluj, *Leichtmann* din Oradea-Mare, etc.

Reprezentanții adunați au căzut de acord asupra cotelor, rămânând să se stabilească ulterior și cota fabricelor, cari nu au putut să fie controlate.

In principiu s'a căzut de acord în ce privește

înființarea biroului central de desfacere,

a produselor fabricelor cartelate.

Adunarea, pe care o va avea comitetul zilele aceste în Timișoara, va stabili, dacă

se va încredința cu conducerea biroului central de desfacere *„Ceho-Romana”* din București, ori *„Societatea Continentală pentru Comerțul Fierului”*

din Cernăuți.

Biurul central este vorba să-și înceapă activitatea la 1 Octombrie a. c., urmând

a desfăce exclusiv produse comerciale,

deoarece nu s'a căzut de acord în privința desfacerei produselor speciale.

Prin biroul central se reglementează nu numai condițiunile de desfacere, ci și prețurile produselor și condițiunile de creditări.

Vissza kell állítani a vámtörvény 134. szakaszára vonatkozó könnyítéseket

Miért súlyosítja a kormány adminisztratív megszorításokkal a kereskedők helyzetét — A temesvári kereskedők memoranduma a pénzügyminiszterhez

(Az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság temesvári tudósítójától.)

A temesvári Kereskedők Egyesülete a napokban egy igen fontos kérdésben fordult memorandummal az Iparkamarához, kérve annak akcióját és támogatását a memorandumban foglalt sérelmek ügyében.

Mint tudvalévő, a vámtörvény a vámnál „elhagyott áruk” kérdésében a 134-ik szakasz alapján úgy intézkedik, hogy azok az áruk, amelyeket nem visznek el a vámtól 60 nap alatt, a vámhoz való beérkezésük beírásának idejétől elhagyottá tekintendők. Ezt a paragrafust még kiegészíti az a cikkely, amely a vámhirdetmény felől intézkedik és ehhez a 60 naphoz a tizenöt napos hirdetménykifüggesztéssel még újabb félhónapot ad ráadásul. Ilyen körülmények között a kereskedőknek

mindössze 75 nap áll rendelkezésére, hogy a vámtól áruját kivált hassa.

Ez a törvény a gyakorlati életben súlyos akadályozást jelent, mert nem veszi tekintetbe, hogy az egyre növekvő gazdasági krízis következtében ma számos kereskedő nincs abban a helyzetben, hogy külföldről érkező áruját a vámraktárból azonnal kiváltssa a mai pénzühiányban előbb gondoskodnia kell arról, hogy kinnlevőségéből annyit be tudjon hajtani, mint amennyi pénzt árujának elvámolásához szükséges. Ez a régen alkotott törvény nem veszi figyelembe, hogy ma mit jelent a kereskedők számára a rendkívül magas üzletbér fizetése, az adóesedékesség, a nagyobb lejáratok, amelyek a kereskedőnek ugyszólván minden készpénzét felemésztik és

arra kényszerítik, hogy a vámdíj fedezésére szükséges összegeket hosszú időn át gyűjtse össze.

Már 1927-ben a kereskedelmi érdektestületek felhívták erre a kormány figyelmét és kérték attól a vámtörvény 134-ik paragrafusának enyhítését. Ezt a kérelmet a liberális rezsim annakidején elég lelkiismeretesen meg is vizsgálta, azt teljes mértékben jogosnak is találta úgy, hogy már 1927 novemberében

a vámtörvény 134-ik szakaszának alkalmazására vonatkozólag lényeges könnyítéseket léptetett életbe.

Ezen könnyítések között szerepel egyébként annak a megengedése is, hogy a *rebutbíróság*

az egyszerű díjak 2 százaléka legyen (nem pedig 10, ahogy a törvény előírja) ha az áruk érkezése óta nem telt el 135 nap és 3 százaléka, ha az áruk a raktárban való maradása ezen időpontot meghaladta. Így tehát nagy előnyt jelentett már az is, hogy a kereskedőt nem fenyegette többé az a veszély, hogy 75 nap után ha reklamációval nem élt, úgy áruját elveszítettnek tekintheti. Ez a határidő most közel a kétszeresére emelkedett. Ezenkívül még megengedte az akkori kormány az árunyilatkozat megsemmisítését tekintet nélkül arra, hogy mikor nyújtották azt be, akár a raktárban maradt az áru, akár más vámhivatalhoz lett az továbbítva, vagy pedig eredeti helyére visszaküldték.

Az új vámtarifa elkészítésével kapcsolatosan att lehetett volna remélni, hogy a kormány

ezeket a könnyítéseket nemcsak figyelembe veszi, hanem még jelentékenyen enyhíteni fogja.

Ennek éppen az ellenkezője történt. A válság tetőfokán a kormány ezt az enyhítést egyszerűen megszüntette és elrendelte, hogy továbbra a vámtörvény 134-ik szakaszának eredeti rendelkezései legyenek érvényben, ami annyit jelent, hogy a *rebutbíróság* az összes díjak 10 százalékával 75 nappal az áru megérkezése után legkésőbb be kell fizetni és hogy

az árunyilatkozatok csak akkor semmisíthetők meg, ha kiállításuk után tizenöt napon belül kéri azt a fél és csak az esetben, ha az áru feladási helyére vissza lesz küldve.

A Kereskedők Egyesülete részletesen fejti ki ezeket az érveket memorandumában s hangsúlyozza, hogy

az eddigi könnyítések visszavonása súlyos helyzetet teremt a kereskedők számára

különösen most, amikor az állam pénzügyi ellensúlyának helyreállításáért a kereskedőknek fokozottabb anyagi áldozatokat kell hozni. A memorandum kifejti, hogy ezeket az áldozatokat kötelességük tudatában a kereskedők készséggel viselik, de ugyanakkor elvárják, hogy helyzetüket adminisztratív intézkedésekkel ne súlyosítsák. Mindezek alapján a Kereskedők Egyesülete

kéri a rebutbíróságokra és a deklarációk megsemmisítésére vonatkozó 1927. évi november havi mérséklő rendelkezések teljes egészében való visszaállítását,

továbbá, hogy engedjék meg azon áruk elárverezésének felfüggesztését, melyeket a fél a vámraktárból nem tud idejében kiváltani.

Criza economică din România

„Stadiul cel mai acut al crizei a fost învins”, — scrie „Berliner Tageblatt” — Cam 20 miliarde vom primi din export

Sub titlul „Consolidarea economică în România”, „Berliner Tageblatt” publică un judicios articol al corespondentului său din București, în care autorul spune între altele:

Dacă totul nu ne înseală, se poate afirma că stadiul cel mai acut al crizei economice, — care mai ales din Martie până în Iunie anul acesta luase o formă critică — a fost învins.

Criza a fost o urmare a politiceii economice de până acum care, printr'o accentuare unilaterală a factorului industrial, a

pus la dispoziția agriculturii române mijloace insuficiente. Consecințele imediate ale aceste politici economice s'au manifestat de îndată în

reducerea considerabilă a exportului

și ca o urmare logică a acesteia, în lipsa sau insuficiența intrării de devize în țară. Cu toată ridicarea a așa numitului „plafon brătienist” — adică fixarea circulației fiduciare la cifra maximă de 21 miliarde lei, — a urmat totuși îndată după intra-

DIANA sós borszesz, vezérképviselőt „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

rea în vigoarea stabilizării le-gale o nouă scădere a circulației monetare la 13 miliarde.

Plata datoriilor interne

Prin plata datoriilor interne de câteva miliarde lei, guvernul speră să determine

o destindere a crizei de numerar.

Destinderea însă n'a urmat, căci industria a utilizat sumele primite în parte pentru cumpărare de devize iar în parte pentru acoperirea obligațiilor lor externe.

Marea tensiune a vieții economice interne a avut ca urmare

o stagnare aproape completă a afacerilor comerciale

și în parte chiar o anumită nesiguranță căreia i-a urmat sistarea într'o largă măsură a activității diferitelor întreprinderi.

Perspectivile recoltei

Recolta anului acesta se prezintă foarte bună. Este adevărat că nu se știe încă dacă România în acest an va putea exporta ceva grâu, în orice caz

consumul intern este acoperit.

În celelalte soiuri de cereale și în special în porumb și orz se așteaptă un mare surplus, care după toate socotelile

va aduce în țară contra valoarea în devize a circa 20 miliarde lei.

Revizuirea tarifului vamal și în general întreaga politică de export a guvernului va contribui deasemenea într'o largă măsură la îmbunătățirea situației.

Importul băuturilor spirtoase

Intrucât regimul consumației băuturilor spirtoase nu îngăduie punerea în vânzare a băuturilor mai tari de 30 de grade, indigene sau streine, este stabilit că nici importul băuturilor spirtoase streine, care depășesc această țârie nu este permis.

Până acum s'a făcut o singură excepție cu romul, dat fiind felul său de fabricație și necesitatea utilizării lui în calitate superioară.

Toate celelalte băuturi streine mai tari de 30 de grade, la sosirea lor în vamă, vor trebui să fie diluate.

În timpul din urmă, cu avizul Ministerului de domenii care veghează la aplicarea legii pentru combaterea fraudelor în viticultură s'a mai făcut o excepție pentru whisky și gim, două băuturi de o foarte mică consumație în țară la noi, care se cer mai mult pentru uzul personalului unor legații streine și care nu se pot dilua.

În consecință. Ministerul de finanțe a dat un ordin vămilor prin care le face cunoscut că whiskyul și gimul, sunt permise la import chiar dacă au mai mult de 30 de grade.

Repararea șoselelor în Banat.

DI ministru Pan Halipa precizează repararea tuturor șoselelor

DI ministru Pan Halipa, în ultimul timp a precizat noui reparări de șosele. Intre altele a precizat, că în Banat s'a scos la licitație spre a se începe repararea zidului de apărare a șoselei de lângă Băile Herculanene, distrus de inundațiile din 1926. Din cauza această circulația a fost chiar întreruptă total în această regiune, neexistând alt drum. Înălțarea digului de apărare va costa circa 5,000.000 lei. Acoperirea cheltuielilor lucrărilor se va face din cota atribuită Ministerului lucrărilor publice din imprumutul statului.

Pe șoseaua Lugoj—Caransebeș—Orșova se fac reparațiuni înseminate la klm. 123, în valoare de 1,500.000 lei, iar la klm. 97 de alt milion.

La klm. 82 al aceleași șosele se procedează la o înălțare a nivelului ei.

Șoseau Orșova—Baziaș, foarte frecventată — de eșcurioniști în deosebi — se împietruște acum pentru suma de 500.000 lei, iar șoselele Mehadia—Bozovici i se fac reparațiuni în valoarea aceleași sume. Pe această porțiune se ridică planuri pentru tăierea unei variante, care să scurteze pe de o parte drumul între Bozovici și Iablanța, iar pe de alta, să micșoreze panta dintre Petnec și Lăpușnicel, la punctul zis „Globul Craiovei”.

A kikötői díjak fel-emelése

A törvényhozó testületek által megszavazott és a Monitorul Oficial folyó évi 170. számában megjelölt törvény értelmében a tengeri és dunai kikötőkön át importált, vagy exportált áruk értéke után fizetendő $\frac{1}{2}\%$ illetéket felemelték. még pedig 10 százalékos pótdíj hozzáadása által, amely az $\frac{1}{2}\%$ -os illetékkel egy időben fizetendő. A dunai kikötőkre vonatkozó kikötődíjak (taxe de cheiaj) megkétszereződnek, a vonatkozó intézkedés pedig továbbra is érvényben marad. Az új díjakat a törvény szentesítésétől kezdve kell fizetni.

A temesvári sörgyár eladásáról tárgyalnak

Bánsági gazdasági körökben élénk komენტárral fűzik azokat a tárgyalásokat amelyek, a Temesvári Polgári Sörfőzde Rt. részvénytöbbségének átadásáról folynak. A vevő a bukaresti Luther-sörgyár, mely beavattottak szerint a majoritás átadására vonatkozó hírekkel szemben a Temesvári Sörfőzde igazgatósága azt a felvilágosítást adta, a sajtónak, hogy a sörgyár megvételére több ajánlat érkezett be, amelyekre vonatkozólag a tárgyalások folyamatban vannak és az eladást valószínűleg rövidesen perfektuálni fogják.

Két temesvári pénzüintézet fuziója

A Közgazdasági Bank és a Bánáti Hitelbank fuziójának realizálására rövidesen sor kerül

Bankkörökben már huzamosabb ideje beszélnek arról, hogy a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság koncernjébe tartozó Közgazdasági Bank és Bánáti Hitelbank fuzionálni fognak. Az ügyet a Temesvári Bank igazgatósági ülésén tárgyalták és elvben hozzájárultak a fuzióhoz. Ifj. Szana Zsigmond vezető igazgató és a részvényesek belátására bizva, hogy az egyesülést mikor és hogyan hajtsák végre.

A feltételek körül még folyamatban vannak a tárgyalások. Valószínű, hogy a megegyezés

még a legközelebbi jövőben létrejön és akkor azt a két pénzüintézet igazgatósága, illetve rendkívüli közgyűlése elé terjesztik jóváhagyás végett. Hogy az egyesített két banknak mi lesz a neve, arra nézve még nem történt döntés. Ugyancsak nincs még megállapodás az igazgató személyére nézve sem. Valószínűleg Nyíri Jenő vezérigazgató lesz a fuzionált intézetek vezetője, aki évek hosszú sora óta nagy szakértelemmel, alapos tudással vezeti a Közgazdasági Bankot, amely szolidaritásával vezet a bánsági pénzpiacra.

Prin noul tarif vamal s'a urmărit raționalizarea industriei

Reducerea taxelor vamale de protecțiune în interesul industriei

Inițiativa surprinzătoare, din proiectul de lege a tarifului vamal a unui articol de cea mai mare însemnătate, este viu comentată în toate cercurile.

Faptul surprinde atât prin condițiunile nelămurite în care a fost scris articolul din proiectul de lege cât și prin situația pe care o crează această gravă lacună a legii.

Deși proiectul depus în parlament nu mai conține art. 5 prin care

guvernul își rezervă dreptul de a reduce taxele minimale de protecțiune,

atunci când se va dovedi că industrii protejate prin aceste taxe abuzează de ele, totuși atât ministrul industriei în expunerea de motive cât și ministrul de finanțe, în raportul publicat acum câteva zile relevă această inovație a legii vamale ca un merit al guvernului actual.

Nu era dar vorba de o dispoziție

oarecare, în privința căreia autorii ei sau chiar guvernul întreg, putea renunța la cea mai mică intervenție din afară.

Dimpotrivă, dreptul pentru guvern de

a urmări efectele taxelor protecționiste

și de a le adapta împrejurărilor avea să realizeze, pe altă cale, principiul taxelor degresive.

Convingându-se însă de unele serioase inconveniente ale taxelor degresive și

cedând, poate, presiunilor industriștilor,

d. ministru Madgearu a crezut, cu drept cuvânt, că prin acea dispoziție din lege, acum dispărută, va putea urmări aplicarea aceluiași principiu de raționalizare a industriei.

De altfel, nu putem crede că în mod reflectat guvernul să fi renunțat la acest fel care decurge, în mod logic, din programul său economic.

Kényszeregyezési eljárás megindítását kérte a lovrini malomkoncern felszámolására kiküldött bizottság

A lovrini malomkoncern felszámolási ügyében az összes hitelezőcsoportok kiküldöttjei által kiegészített bizottság e hó 9-én értekezletet tartott. A bizottság felülvizsgálta az egyes malomvállalatok vezetői által a malmok üzembe helyeztetése céljából kidolgozott tervezetét és a malomvállalatok jogi képviselőjével egyetértően elhatározta úgy a lovrini, mint a kis-

becskereki és a lehetőség szerint a kétféle malom mielőbbi üzembehelyezését, akár bérbeadás, akár pedig saját számlára vámórlés útján.

Ezt követően a malomkoncern jogi képviselője jelentést tett a hitelezőkkel folyamatban levő egyezkedési tárgyalások menetéről s közölte a bizottsággal, hogy a bankhitelezőkön kívül már

a legtöbb magánhitelező is hozzájárult a békés, perenkívüli rendezéshez,

hogy azonban néhány kis hitelező még nem írta alá a kötelező nyilatkozatot a perenkívüli lebonyolítás lehetővé tételére céljából azon indokolással, hogy követelésük teljes elvesztése esetében sem hárul rájuk lényegesebb veszteség. E körülményre való tekintettel és még azért is, mert egy kisebb hitelező máris kérte a helybeli törvényszéknél a csődnyitás elrendelését az egyik részvénytársaság ellen, a bizottság elhatározta a bírósági kényszer-egyezségi eljárás megindítását. A vállalatok ügyésze a napokban a szükséges bírói eljárást a kényszeregyezség megindítása iránt folyamatra fogja tenni.

Végül a bizottság a rendelkezésére álló vagyoni kimutatásokból megállapította, hogy a legkedvezőtlenebb esetben is a kényszeregyezési törvény által megkivánt minimális ötven százalékos egyezési kvótára

elegendő fedezet áll rendelkezésre

és hogy a malomíngatlanok kedvező értékesítési lehetősége esetében ötven százaléknál magasabb egyezési kulcsra lehet kilátás.

Aplicarea unor taxe vamale reduse

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care le pune în vedere că la taxarea sacilor de iută (art. 486) a glicerinei art. 1715) și a acidului azotic (art. 1585) se vor aplica taxele vamale reduse la 250 lei sută de gr., pentru saci, taxa redusă la jumătate pentru glicerina și taxa redusă la 80 lei sută de kgr. pentru acidul azotic, întru cât comisiunea industrială a stabilit că până în prezent nu s'au întemeiat fabrici pentru asemenea produse și care să satisfacă toate nevoile consumului intern. Taxele integrale prevăzute la menționatele articole nu se vor aplica decât atunci când se vor primi ordine speciale.

Marosvásárhely földgáza

Popescu Adrian, a marosvásárhelyi ideiglenes városi tanács elnöke szombaton összehívta az ideiglenes tanács, valamint a felosztatott tanács tagjait is s tájékoztatva a megjelenteket azokról a tárgyalásokról, amelyek a földgáztársaság új vezetősége és a város illetékes ténnyezői között folytak. Bejelentette, hogy a tárgyalások kedvező eredménnyel fejeződtek be, amennyiben a régi árakkal képest hatvan-hetven százalékkal olcsóbb árakat sikerült elérni. A szerződéseket a jövő hét szerdáján írják alá. A nagy ipari gáz köbméterét 65 baniért, a kisipari 90 baniért, a háztartási gáz pedig 1 lej 20 baniért fogják kapni a marosvásárhelyiek.

„VICTORIA”

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI SIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINORÁRUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

sireturi pentru
ghete, trese, sireturi de
lama goufrate, suitașuri și diferite
articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt:

mindennemű
cipőfűzőt, lámaszegőt,
sujtást, tresset borítást és különböző
speciális paszományárut
elsősorú kivitelben

Telegram: Pasmanteria Victoria

Mit tartalmaz a bélyegilletékek, az egyenes és közvetett adók felemeléséről szóló törvény végrehajtási utasítása

A pénzügyminiszterium körrendelete a pénzügyigazgatóságokhoz

Milyen százalékos arányban emelték az egyes adó- és illetéknemeket és hogyan hajtják be a pénzügyigazgatóságok --- A differenciákat január elsejéig visszamenőleg meg kell fizetni

Annak idején, amikor a Monitorul Oficial közölte az egyenes és közvetett adók, valamint a bélyegilletékek felemeléséről szóló törvényt, ismertettük annak rendelkezéseit. A pénzügyminiszterium a napokban körrendeletben utasította az egyes pénzügyigazgatóságokat a törvény végrehajtására, illetőleg a felemelt adó- és illetékek utólagos behajtására. A rendelet az alábbiakban intézkedik:

Az egyenes adók,

amelyeket a nemzeti-parasztpárti kormány uralomrajutása óta egyizben már emeltek tíz százalékkal, a mostani rendelkezés értelmében ismét tíz százalékkal emelkednek. Illetve a földadók, házadók és professzionista (elemi) adók tíz százalékkal emelkednek bruttóösszejükben. A törvény értelmében ezek az emelések az 1929. évi dokümentációk teljes tartamára vonatkoznak, tehát január 1-től kezdődőleg érvényesek. Ami azt jelenti, hogy az adófizető föld- és háztulajdonosok, valamint különböző kereseti adófizetők január 1-től visszamenőleg be kell fizessék az emelési differenciát tekintet nélkül arra, hogy kifizették-e már első félévi adójukat vagy nem.

A fizetések utáni adó,

tehát az alkalmazottak adói a következőképpen emelkedtek; 2000 lejes fizetés után 4.40 százalékkal emelkedik az adó, ennél magasabb fizetésnél 8.8 százalékkal emelkedik az adóösszeg. Ez az emelés elvileg a legszélső mértékű, hogy az ország lakosságának a legsiralmasabb helyzetben éppen a fizetéses alkalmazottak, munkások és hivatalnokok vannak. A felemelt adóösszegeket egyébként az alkalmazottaknak csupán *junius 1-től* kötelező visszamenőleg kifizetni. Aki tehát első félévi adóját befizette, az csupán a második félévben fizeti a már felemelt adóösszeget.

A tőkekamatadó

A törvény értelmében az alábbi százalékokkal emelkedik 1929. június 1-től visszamenőleg is: 16.50 százaléka helyett 18.15 százaléka, 13.20 százaléka helyett 14.52 százaléka, 11 százaléka helyett 12.10 százaléka, 8.80 százaléka helyett 9.68 százaléka,

5.50 százaléka helyett 6.05 százaléka.

A tőkekamatadó emelkedése a legjelentékenyebb az emelések sorrendjében. Igaz ugyan, hogy ez még a legelviselhetőbb természetű adó, így tehát a legelviselhetőbb emelés is.

A közvetett adók

szintén jelentékeny emelésnek voltak alávetve. Az összes fogyasztási cikkek adója emelkedett és erről részletes kimutatást nyújt a Monitorul Oficial illetékes száma. Speciális emelkedése van a szesz és szesztermékek adójának, azért ezeket az ügyosztály jóvoltából itt közöljük:

A *tiszta szesz* adója 80 lejről 87.50 lejre emelkedett hektoliterfokként.

A *sör literjének* adója 3 lejről 4.50 lejre emelkedett.

Az *élesztő* kilogrammjának adója 3 lejről 4 lejre emelkedett.

A *pálinka* (cujka) adója hektoliterfokként 15 lej. Ez nem változott.

A *borszész* és különböző *gyümölcs-pálinkák* adója, amely ez előtt hektoliterfokként 15 lej volt, most 25 lejre emelkedett.

A *denaturált*, ecetgyártáshoz szükséges szesznek 3 lej volt az adója hektoliterfokként, a rendelet értelmében ez 7.50 lejre emelkedett.

Az *etil- és metilalkohol*, vala-

mint a főzéshez szükséges *denaturált szesz* ezideig adómentes volt, a rendelet értelmében az életbelépés napjától számítva hektoliterfokként 50 lej adót kell ezek után a fogyasztási cikkek után fizetni.

Az ad valorem értékek

is emelkedtek, még pedig a *tiszta szesz*nél 20 százalékkal, a *pálinkaféléknél* azonban az eddigi 5 százaléka maradt meg.

A *bor literjének* adója ezideig 1 lej volt, most 1.20 lejre emelkedett.

Az *esszencolajok* kilogrammja után ezideig 50 lej adót fizettek, most 75 lejre emelkedett.

A *nemesolajok* (rózsa-, iris-, olaj stb.) után kg.-ként 300 lej adót szedtek, ez az összeg most 500 lejre emelkedett.

A *glychoxa* adója kg.-ként 1.50 lej volt ezideig, az életbelépés napjától 2.50 lejre emelkedett.

A *denaturált cukor* adója kg.-ként 2 lejről 3 lejre emelkedett.

Az *ecetesszenc* adója kg.-ként 6 lej.

A *tiszta benzín* adója kg.-ként 4 lejről 4.50 lejre emelkedett.

A *motor benzín* (autóhasználatra) adója ezideig le volt számítva és csupán 40 bani volt literenként. Az emelési törvény értelmében most literenként 2 lej fizetendő. Ebből az következik, hogy az autójárat is megdrágul, ami ismét a közönség

Válságba került a temesvári Pallas részvénytársaság

A vállalat ingatlanai bő fedezetet nyújtanak a tartozásokra

A Pallas részvénytársaság, Temesvár egyik legismertebb közgazdasági vállalata, fizetési nehézségek közé került. A vállalat sulyos helyzetét a Banca Româneascănál levő nagyobb nagyszegű esedékesség okozta.

Annak ellenére, hogy ez az esedékesség krízisbe sodorta a Pallast, remélik, hogy végered-

ményében mégis csak sikerül békés megegyezést létrehozni. Ugyanis a Pallas Rt. birtokában van a bukaresti Athene Palace szálló, valamint a temesvári Dauerbach-palotán kívül több nagyértékű ingatlan is, amelyeknek értéke a Banca Românească követeléseire elégséges fedezetet nyújt.

Értesítés! Ertesítem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi ujdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok
kész Homespuns sport-öltönyök
 és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek

NEUMANN M.
 férfi- és női ruhaáruház, Cluj, Piața Unirii (Főtér) 14.

jelentékeny áldozatát igényli.

Az *ásványolaj* adója kilogrammonként 2 lejről 2.50 lejre emelkedett.

A *denaturált ásványolaj* adója pedig kg.-ként 40 baniról 2 lejre emelkedett.

Ezek körülbelül azok a speciális emelkedések, amelyeket a közvetett adók ügyosztálya jónak látott közölni a nagyközönséggel, mint a legmagasabb emeléseket és a leglényesebbeket is. A többi fogyasztási cikkek felemelt adója a Monitorul Oficialban van feltüntetve.

Hozzá tartozik még a szeszadóemelésekhez az is, hogy a rendelet értelmében felemelik

az italmérési illetéket

még pedig oly módon, hogy a városokban az italmérő házbérét veszik alapul, faluhelyen pedig (ez igen érdekes) a falu lakosainak számát. Eszerint a városban a házbér után szedhető legmagasabb italmérési illeték az emelést beszámítva 120 ezer lej lehet (!). Falun ezzel szemben, ahol csupán ezer lakos van, ott 2000 lej az illeték, ezer lakosnál többet számoló falukban pedig 3000 lej az illeték. A rendelkezés értelmében az italmérési illetékek emelése július 1-től lép érvénybe visszamenőleg is, a közvetett adók emelése pedig július 21-től lép érvénybe, visszamenőleg is.

A bélyeg és jegyilleték

a rendelet értelmében 10 százalékkal emelkedtek. Ez azonban annyit jelent, hogy 1929-ben az illetékek és takszák 33 százaléka emelkedtek. Ugyanis a nemzeti-parasztpárti kormány mint említettük, egyizben már emelte az összes adókat, ezzel kapcsolatban az összes illetékeket és takszákát is 20 százalékkal. Ehhez járul még a mostani 10 százalékos emelkedés, azonban nem az eredeti illeték 10 százalékaival több a felemelt illeték, hanem a 20 százalékkal már emelt összeg egészének 10 százalékaival emelték az illetékeket és takszákát. Így tehát összesen

33 %-kal emelkedtek a bélyegilletékek, jegyilletékek és különböző takszák.

Hogy ez különösen a kereskedőkre nézve milyen sulyos azt az alábbi példával igazolhatjuk: Ha egy kereskedelmi könyv után 3 lej alapilleték volt megállapítva, ez az előző 20 százalékos emelkedéssel 60 banival emelkedett volna, tekintve azonban, hogy 60 banit nem lehet befizetni az elszámolás miatt, négy lejre kerekítették ki ezt az összeget. Most az újabb 10 százalékos emelés folytán 4.40 lej lenne az illeték. Ezt az összeget azonban 4.50 banira kerekítik ki. Így meggy ez nemcsak a 3 lejes összegeknél, hanem a legmagasabb összegű illetékek megállapításánál is.

A rendelet utasítja a pénzügyigazgatóságokat arra, hogy a törvényes intézkedést, vagyis az emelések utólagos behajtását is a legszigorúbban vigyék keresztül.

Comercianții cer înlesniri vamale

De ce îngreunează guvernul situația comercianților cu restricțiuni administrative? Memoriul comercianților bănațeni către Ministerul de Finanțe

— Dela redacția noastră din Timișoara —

Uniunea Comercianților din Timișoara, zilele aceste au adresat un memoriu către Camera de Comerț din Timișoara, cerând sprijinul acestei instituțiuni în acțiunea ce întreprinde pentru ameliorarea situației comerțului prin memoriul adresat Ministerului de Finanțe.

Între altele în memoriu precizează, că legea vamală, prin articolul 134, dispune, că acele mărfuri, cari în decurs de 60 zile nu se socot dela vămi se consideră drept mărfuri părăsite. La acest termen se mai adaogă încă 15 zile pentru publicarea licitației, care se întreprinde pentru astfel de mărfuri. În astfel de împrejurări,

comercianții abia au la dispoziție 75 zile pentru a să-și scoată mărfurile

dela oficiile vamale.

Dispozițiile indicate în actuala criză de numerar sunt foarte inconveniente pentru comercianții, cari nu au mijloacele necesare, ca să-și poată scoate mărfurile imediat dela vămi.

Noua lege nici nu are în vedere, câte spese au comercianții, cari

au de achitat considerabile chirii, impozite

și alte obligații, în urma cărora sunt nevoiți mereu și succesiv

să adune zi de zi sumele necesare pentru scoaterea mărfurilor

din vămi.

Comercianții au cerut deja în anul 1927 schimbarea art. 134 din legea vamală. Guvernul liberal, convins de realitate a și adus câteva ameliorări atunci, când s'au cerut,

modificând art. 134, după necesitatea

cerută de împrejurări.

În legătură cu noul tarif vamal

se spera să se intensifice ameliorările existente,

dar cu toate aceste am ajuns să vedem tocmai contrariul.

Guvernul, în culmea crizei, a suprimat înlesnirile,

în loc să le intensifice, dispunând să se respecte dispozițiile art. 134, după cum erau în legea veche.

Uniunea Comercianților din Timișoara înșiră detaliat în memoriu, toate inconveniențele, cerând, ca să se reintroducă cel puțin dispozițiile, cari până acuma erau în vigoare după cum le modificase guver-

nul trecut, avându-se în vedere, că

actualele îngrădiri agravează situația comercianților,

Ujabb bűnvádi feljelentés a temesvári Merkur-bank ellen

Egy éve, hogy a temesvári Merkur-bank és a Danubia biztosítótársaság fizetési zavarokba kerültek. A Merkur-bank ügye sokáig foglalkoztatta a nyilvánosságot, hónapok óta azonban nem hallani róla. Az érdekeltek megkísérelték a zavarokba jutott intézetnek csendes szanálását, azonban sikertelenül, mert több bűnvádi eljárást adtak be ellene.

A bűnügyi vizsgálat most már fokozottabban halad előre, amit a bank ellen beadott újabb büntető feljelentés is siettet. Gutu Éva, Gutu Tódor rendőrfőnök felesége jelentette, fel ezuttal a bankot. Gutu Évának ugyanis fakereskedése van és a Borlőrményesi favállalat-

ajunși în destul de gravă criză, în special acuma, când li-se cer contribuții mai mari pentru ca să se poată echilibra bugetul.

Comercianții aminfesc, că dacă ei suportă gravele sarcini, ce li-se stăbilesc, cu tot dreptul pot să ceară, ca să nu li-se agraveze și mai accentuat situația prin restricțiuni administrative.

În consecință comercianții cer reintroducerea înlesnirilor primite în anul 1927 în privința licitărei mărfurilor din vămi.

tal állott összeköttetésben. A vállalat Gutunétól százezer lej bankgaranciát kért. Gutu Éva a Merkur-bankkal lépett annak idején összeköttetésbe, amely megfelelő érték deponálása után kiadta a garancialevelet. A Borlőrményesi vállalat a garanciát ez év február ötödikén felmondta, erre Gutu Éva a banktól visszakövetelte pénzét. Ezt azonban többszöri követelésére sem kapta meg, mire büntető feljelentést tett. A Merkur-bankra vonatkozó összes büntető feljelentések és iratok jelenleg Archiri Sándor vizsgálóbírónál vannak, aki szeptember kilencedikén kezdi meg a tanúkihallgatásokat.

Cluj / Central University VAS- és FÉMPIAC

Megalakult a fémárugyarak központi eladási irodája

Az új vámtarifa kedvezően befolyásolta a belföldi vaspiacot

A vaspiacra nagy általánosságban igen kedvező hangulatot teremtett az új vámtarifa életbeléptetése. Annakidején már ismertettük a revizionált díjtételeket, melyek bizonyos cikkeket csakugyan importképessé tettek. Mint most értesülünk, a pénzügyminisztérium még abban az irányban is intézkedett körreendeleileg valamennyi vámhatóságnál, hogy a díjtételeket augusztus 1-től, tehát az új vámtarifa életbeléptésétől kezdve papírlejtben kell számítani. Előreláthatólag

az import különösképpen mezőgazdasági gépekben és szerszámokban fog megindulni.

A román gépipar ugyanis mezőgazdasági cikkeken nem tud

olyan produkcióval szolgálni, mint a külföldi. A vaskereskedők módfelett rá vannak szorulva arra, hogy külföldi mezőgazdasági cikkeken raktárakat kiegészíthessék. Valószínű, hogy a külföldi ekszportáló államok közül elsősorban Magyarország jön majd számba. Azonkívül lehet még számítani osztrák és cseh gépimportra is.

A kormány azt a veszteséget, ami az új vámokkal a romániai gépgyárakat éri, azzal igyekezett már most kárpótolni, hogy bizonyos cikkeket, melyeket a hazai gyárak is elfogadhatóan állítanak elő, megfelelő vámvédelemben részesített.

A vaspiacra

a fémárugyaraknak kar-

tellszerű alakulását kísérik kommentárokkal.

A napokban új értekezletre gyűltek az érdekeltek, melyen résztvettek a brassói Runomits Galvan Gusberth & Gross fémárugyarak, a temesvári Alma és az aradi Fatma, a jassii Vulaan és Nathan Wachtl, Klusch (Szeben), Grünwald (Kolozsvár), Sphinx (Kolozsvár), Leichtmann (Nagyvárad) gyárak vezetői. A kvótára nézve aránylag gyorsan sikerült a meg egyezés, azon gyárak kvótájára nézve pedig, melyeket eddig nem tudtak megfelelően felülvizsgálni,

egy bizottságot küldtek ki azok átrevideálására.

Elvben valamennyien meg egyeztek abban, hogy a központi eladási irodát feltétlenül felállítják. A kvótafelülvizsgáló bizottság fog azután dönteni a napokban Temesváron tartandó ülésén abban a kérdésben, hogy ezt az eladási irodát a Cseh-Romana bukaresti ügynöksége, vagy pedig a csemovítzi Kontinental Vaskereskedelmi Társaság vezesse-e. Erre vonatkozólag a megállapodásnak minél előbb létre kell jönni, mert a központi eladási iroda már október 1-én meg akarja kezdeni a működését. Igen fontos megjegyezni, hogy a központi eladási irodához

kizárólag a kereskedelmi cikkek tartoznak

miután a speciális cikkekre vonatkozólag nem történtek megállapodások. Az eddigi meg egyezés magában foglalja az egységes eladási feltételeket, árat, amelyek az eddigieknél minimális mértékben magasabbak, továbbá a hitelfeltételeket. A hitelfeltételek általában kilencven nap váltó ellenében, 30 napos fizetésnél a megállapított kasszaskontóval.

Insolvența conzernului morărier din Lovrin

Comisia delegată de creditori pentru lichidarea conzernului morărier din Lovrin în adunarea convocată pe ziua de 9 l. e. a hotărât să ia dispoziții pentru reînceperea activității morilor din Lovrin, Beecherecul-mie și altele, cari sunt în cointeresă conzernului.

Morile își vor începe activitatea date în chirie, ori în regie proprie, avându-se în vedere, că majoritatea creditorilor s'a declarat pentru a se acorda o păsuire de plată conzernului,

în cadrele dispozițiilor concordatului preventiv,

care este acuma în vigoare, dar nu pe cale de proces.

Este interesant, că un mic creditor a și cerut să fie

o moară de a conzernului declarată în stare de faliment

și din acest motiv a fost necesar să se înceapă procedura de concordat preventiv, ca să se evite falimentul.

Comisia a mai stabilit, că deocamdată

conzernul are la active acoperirea necesară

pentru cota de 50 procent prevăzută în dispozițiile concordatului preventiv și astfel în caz de lichidare se poate realiza chiar și o cotă mai mare.

**Ne fogadjon el mást
„Mira“ légyfogó
a legjobb!**

Tulspekuláció lépett fel a nemzetközi gabona-tőzsdéken

Belföldön a helyzet változatlanul vigasztalan — A bán-ságban tartott az üzletmenet, mert a malmok tartózkodnak a beszerzésektől — Erdélyben holdanként négy-öt métermázsa a buzahozam — A terménypiac irány-árai

Az európai gabonapiacokon az árak olyan szeszélyesen alakulnak, amilyenre régóta nem volt példa. Ennek a szeszélyes alakulásnak az iránya tengerentúlról jövő. Amint legutóbb jeleztük Amerikában és Kanadában nagy szárazság pusztított a terményekben és ez a körülmény erősen feljavította az ottani árakat. Az utóbbi időben voltak ugyan esőzések, azonban ezek már nem tudták reparálni a károkat.

Mindenütt tulspekuláció mutatkozik a gabona-tőzsdéken.

Óriási hosszspekulációk indulnak meg már hetekkel ezelőtt, amiknek újabb tápot adott az a megisméltendő kedvezőtlen jeleltetés a Dél- és Észak-Amerika várható terményeredményéről. Ez a jelentés már nem olyan pesszimiztikus mint az előző jelentések voltak és átmenetileg kisebb lanyhullást is eredményeztek. Általános azonban a vélemény hogy végeredményben az 1929-30-as aratási esztendő nem lesz sokkal gyöngébb a fengerentul sem, az előző esztendő eredményénél és ez kifogja egyensúlyozni az árak túlmagas alakulását.

Belföldön a helyzet változatlan

A malmok tartózkodnak az eladásoktól, az export pedig csak vontatottan fejlődik. A bán-ságban a lanyha tendenciák az irányárakat is jelzik, amennyiben a multheti árakkal szemben van némi eltérés. Ujbuza 77 kgr-os, felsőbánsági 605-610 lejt jegyez tartótt irányzat mellett, délbánsági ujbuza 75-76 kgr-os 590-595 lejt jegyez. Árpa üzlettelen. Az ára 410 lej körül mozog. Otengeri lanyha 600 lejt jegyez. Ujtengeri november-januári szállításra szilárd 400-410 lejjel. Uj-Bisztek iránt a kereslet mérséklélt 30/70-es beosztásu nagymalmi liszt 970 lej, kismalmi 950 lejt jegyez. Korpa exportra Kurticson elvámolva 12'26 pengő, belföldre zsákkal promptra 315 lej.

Az erdélyi piacon

a marosmenti, székelyföldi, háromszéki és barcasághelyzetről az alábbiakban számolunk be:

Obuza azonnali berakásra 77/78 kgr. 2/3%-os ab erdélyi feladó állomás vagonba rakva 640-650 lejt jegyez per 100 kgr.

Ujbuza: 77/78 kgr. 23%-os erdélyi feladóállomáson vagonba rakva 630-640 lejt jegyez. Terméshozama minőségileg ki-elégítő, mult évinél sokkal jobb, 77-79 kgr. között váltakozó fajsúlyai, mig mennyiségileg csatlódások vannak. A cséplés folyamatra van, csaknem befejezés előtt és a panasz általános az irányban, hogy a várt mennyiségi eredménynek alig a felét

kapták, amit átlagban alig 4-5 q-ra becsülnek holdanként Erdélyben.

Takarmány-árpa: 64/64 kgr. 3/4%-os, esővertes barna színű, egészséges, száraz, rostált, minőségben 380-390 lejért cserélt néhány vagon gazdát, de ez a cikk annyira elhanyagolt és tekintettel a külföldről kapott nagytermés, értesülésre félős, hogy hosszú tél, sok esőzés és zivatarok következtében, szinre oly rosszul sikerült minőségért, ez évben az árpa nálunk ismét elhanyagolt cikk lesz, Braila, Galac és konstanca kikötőkben a takarmány-árpa ára az elmúlt héten 5-6000 lejjel esett. Nem lehetetlen, azonban, hogy a remélt svájci érdeklődés lényeges javulást fog a mai helyzetre hozni.

Sör-árpa: Háromszék és Barcaság csak e héten kezdték meg az aratást 67/68 kgr. 2%-os minőségben néhány vagon elővéttel történt 500 lejes árban, franco vagon háromszék és barcasági feladóállomásokon, de tekintetbevéve a mult évi még meglevő nagy készleteket, melyekből 8-10 nap előtt 445-450 lejes árban történtek eladások és nem figyelmen kívül hagyva a sörgyárakban felhalmozódott nagymalátakészleteket, melyek miatt árpát alig vásárolnak, valamint a külföldi alacsony árjegyzés is, ezen cikkben is további áresés várható, ha csak a svájci érdeklődés nem válik valóra.

Zab: Ujzab cséplése a Marosmentén és a Székelyföldön még nem fejeződött be. Háromszéken, Barcaságban most folyik az aratás. Elővételek szeptember havi szállításra 42-43 kgr. 3-4%-os minőségben 380-390 lejért érhető el ab erdélyi feladóállomás. Fogarasi és háromszéki 48-50 kgr.-os fajsúlyu zab iránt külföld már érdeklődik és így ilyen minőségű áruért valószínűleg szeptember, október hónapokra lényegesen magasabbáraiklesznek elérhetőek

Otengeri: Az utóbbi napokban lényegesen ellanyhult, úgy hogy ma 585-590 lejt jegyez, száraz, egészséges, rostált, emberi táplálkozásra alkalmas minőségben ab erdélyi feladóállomás. Tekintettel arra, hogy Biharban 610 lej ezen minőségű tengeri ára, az elmúlt napokban néhány kocsi exportra került Csehszlovák számlára. A jelenlegi árlanyulás főként a nagy kínálatra és csekély keresletre vezethető vissza.

Ujtengeri: Október, novemberi szállításra erdélyi feladóállomásokon lényegtelen mennyiségben 360-370 lejes árban adatott el, tekintettel azonban az óriási termény kilátásra (holdanként átlagban az elmúlt napi esőzések után 18-20 q-t remélnék), nem valószínű, hogy

továbbra is ilyen árakat fognak fizetni.

Bab: Erdélyi fehérbabban nagy termés kilátás van, melynek minőségén a legutóbbi esőzések nagyot lendítettek és ennek következménye az, hogy ezen cikk, amelyért 8-10 nappal ezelőtt külföldi vevő, szeptemberi, októberi szállításra 44'5-45 pengőt ígért, franko Kurtics elvámolva, zsákkal együtt, ma legfeljebb 39 pengőt ér a kurticsi paritásban feni feltételek

Comerțul nostru exterior a regresat

Balanța comercială a României în primul semestru a înregistrat un deficit de peste patru miliarde

Direcția generală a statisticilor din Ministerul finanțelor a adunat cifrele provizorii ale comerțului nostru exterior în primul semestru din anul 1929.

Din ele reese că, în primele șase luni ale anului, s'au importat mărfuri în valoare de 14 miliarde 266 milioane 406.916 și s'au exportat mărfuri de 10 miliarde 29 milioane 175.907 lei.

După cum se vede, deficitul balanței comerciale dela 1 Ianu-

mellett.

Lencse: E cikkben különösen garantáltan, zsiszikmentes tányérlencse minőségben külföldről komoly érdeklődés van, de a nagy termés kilátás és a legutóbbi napok esőzése, ezen cikkekre is lanyhaságot hozott, úgy hogy a pár napelőtti 15 dolláros ár helyett, ma alig 12'5-13 dollárt kínálnak szeptember-október szállításra, zsákkal együtt, franko román-magyar határ, román részről elvámolva.

Liszt: Erdélyi kismalmi 30-70 beosztásu minőségben, zsákkal együtt, ab erdélyi feladóállomás 950-960 lejt jegyez.

Korpa: Erdélyi kismalmi vegyes korpa, (finom és goromba keverve, u. n. Mittelkleie) 250-260 lej ab erdélyi feladóállomás, zsák nélkül. Ugyanezen áru zsákkal együtt 50 kgr.-os egalizált zsákokban 305-310 lejt jegyez.

Megkezdtek a tőzsde szervezését a nagyváradí kereskedelmi érdekeltségek

Korszakalkotóan fontos tárgyalások folynak a nagyváradí „Kereskedelmi Csarnokban”: Nagyvárad és környékének terménykereskedői és a rokon szakmák képviselői összegyűltek és az új körülmények adta lehetőségek felhasználásával kimondották, hogy megalakítják Nagyváradon az árutőzsdét. A szervezés munkálatait dr. Fried János, a nagyváradí Kereskedelmi Csarnok főtitkára vezeti és az ő személye, hatalmas szak tudása garancia arra, hogy a tervek valóra fognak válni.

Dr. Fried János vezetése alatt az elmúlt héten szűkebbkörű értekezlet volt a nagyváradí Kereskedelmi Csarnokban, amelyen résztvettek: *Moskovits Mór* föld-birtokos, *Moskovits Izidor* terményügynök, *Freund Hermann* terménykereskedő, *Robitsek Rezső*, az Emilia-malom igazgatója és *Kolliner János* lisztkereskedő. Az új tőzsdetörvényről dr. Fried referált az értekezletnek, amely elvileg kimondotta, hogy

el kell követniük az érdekelteknek mindent, hogy a nagyváradí terménytőzsde a lehető leg-rövidebb időn belül megkezdhesse működését,

miután a tőzsdetörvény lehetővé teszi, hogy az minden különösebb formalitás nélkül megalkulhasson. Egyben kimondotta az értekezlet, hogy az ügy

arie la 31 Iunie 1929 este de patru miliarde 277 milioane 231.007 lei.

Situația pe aceeaș epocă din anul trecut, nu era mult diferită.

Importul, în șase luni, fusese de 16 miliarde 411 mil. 340.075 lei iar exportul de 12 miliarde 617 milioane 386.984 lei. Deci un deficit de 3 miliarde 733 milioane 953.051 lei.

érdekében megkeresi a Kereskedelmi Csarnok elnökségét is és kéri fogja, hogy a Csarnok járuljon hozzá anyagi támogatással is a tőzsde megalakításához.

Az előkészítő munkálatok lefolytatására bizottság alakult, amelynek a következők a tagjai: *Moskovits Mór*, *Robitsek Rezső* malomigazgató, a malomipar részéről, *Moskovits Izidor* a terményügynökök képviselőjében, *Klein Mihály*, *Zavistag Adolf* és *Fodor Dezső* a terménykereskedők részéről és ezenkívül felkérték a Biharmegyei Gazdasági Egyesületet is, hogy képviseltesse magát két delegátussal a bizottságban. Dr. Fried János a mult héten kiosztotta a bizottság tagjai között a tőzsdetörvényt és amint az egyes tagok elkészültek a törvény áttanulmányozásával, azonnal ülésre jönnek össze,

ahol megállapítják a legközelebbi tennivalókat.

Értesülésünk szerint a nagyváradí Kereskedelmi Csarnok elnöksége az elmúlt hét folyamán tartott ülésén már foglalkozott is a tőzsde tervével és kimondotta, hogy nem zárkozik el a tervek támogatásától, megvárja azonban az előkészítő bizottság határozatát és annak megfelelően fogja intézkedéseit megtenni.

Fuziunea Băncii Economice cu Banca de Credit din Banat

În cercurile bancare se lansează versiunea de mai mult timp, că Banca Economică fuzionează cu Banca de Credit din Banat.

Chestia fuziunii s'a discutat în adunarea generală a Băncii Comerciale din Timișoara, în a cărei cointeresată este Banca Economică.

Adunarea în principiu a hotărât fuziunea, autorizând pe dl. Sigismund Szana junior, ca să o perfectueze.

Condițiunile de fuzionare urmează să se stabilească în decursul tratativelor inițiate, cari vor fi ratificate ulterior într-o adunare extraordinară, care va avea să aleagă și un director general.

Deocamdată pentru postul de director general este desemnat dl. Eugen Nyiri, care ani de-a rândul a condus Banca Economică, cu o pricepere binechibzuită.

A CFR besztnteti a fásoknak nyujtott szálitási kedvezményeket

Stan Vidrighin sajtónyilatkozatban ismerteti a CFR legújabb szabályrendeleteit. A nyilatkozat szerint a vasuti tisztviselőknél kölcsönt akar folyósítani. A kölcsönök összege egyelőre huszonöt millió lesz. Ezenkívül még többféle kedvezményhez kívánja juttatni a CFR tisztviselőit. Stan Vidrighin leszögezte, hogy az ő elve az, hogy a vasút inkább lassabban járjon, de ne legyenek karambolok. Ezt az elvet keresztül szeretné vinni a román államvasutaknál. Szenzáció erejével hat a nyilatkozat befejező része: Az eddigi rezimek által a faszállítóknak adott különböző kedvezményeket a rengeteg visszaélés miatt a vezérigazgatóság besztnteti. Ez a kijelentés súlyosan érinti az érdekelt szakkereskedelmet és nyilvánvalóan azonnal kampány indul meg az intézkedés parirozására.

Uj cégek és cégváltások Marosvásárhelyen

A marosvásárhelyi Rosenfeld A. József cég megszűnt augusztus 1.-től és beolvadt a Rosenfeld Jenő angró textil cégbe. A cég Rosenfeld Jenő és József néven lett hejegyezve. — Bocher és Deutsch cég alatt általános kereskedelmi irodát nyitottak Marosvásárhelyen, Bocher Lajos és Deutsch J. Tibor. A cég különféle képviselőkkel foglalkozik. Irodája Piața Regele Ferdinand 45 szám alatt van.

A Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt.,

amint annakidején megírtuk, magába olvasztotta a Mezőbánd és Vidéke Takarékpénztár Rt.-ot. A tranzakciót a marosvásárhelyi törvényszék céghivatala már lajstromozta és hirdetményt tett közzé, amelyben felhívja a kétféle részvényeseit, hogy részvényeiket a Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt.-nál, illetőleg ennek Mezőbándi fiókjánál becserélés végett nyújtsák be.

Ősszel kerül parlament elé a módosított munkásbiztosító törvényjavaslat

Raducanu munkaügyi miniszter a munkásbiztosítás egységesítésére törvényjavaslatot dolgozott ki. A törvénytervezet, melyet az összes érdekelt intézményeknek hozzászólás céljából megküldöttek,

nem elégítette ki a hozzáfűzött várakozásokat

és az illetékesek főleg azt kifogásolták, hogy a javaslat a munkásbiztosítás autonómiáját csak szűk korlátok között engedte érvényre jutni. Az érdekelt részéről emelt kifogások arra indították Raducanu minisztert, hogy az eredeti tervtől eltérően a munkásbiztosítás egységesítéséről szóló törvényjavaslatot

csak az őszi ülészakban terjessze a parlament elé.

Az elhalasztás értesülésünk szerint, azért történt, hogy a tervezetet az érdekelt kivágásainak megfelelően módosítsák.

A bizottság egyharmadrészen a munkások megbízottjaiból és egyharmadrészen tisztviselőkből fog állni, akik

a törvényjavaslat átdolgozását rövidesen megkezdik.

Amint ismeretes, az érdekelt az autonómia szűk körű alkalmazásán kívül főleg azt kifogásolták, hogy a munkásbiztosítás fentartásának költsége egyoldalú, csak bizonyos rétegekre hárul, melyek ennek ellenében csupán minimális befolyást gyakorolhatnak az ügykezelés menetére, valamint a tisztviselők és orvosok személyének megválasztására.

Intreprinderea „Pallas” din Timișoara încríză

Imobilele intreprinderii servesc suficientă garanță pentru achitarea creditorilor

Una dintre cele mai marcate întreprinderi economice din Timișoara „Pallas” a ajuns în insolvență zilele aceste din cauza unei considerabile sume scadente, pe care o are la Banca Românească din Timișoara.

Societatea mai are și alte edificii, rele hotel „Athene-Pallace” din București, iar palatul „Dauerbach” din

Timișoara de asemenea este proprietatea societății „Pallas”.

Societatea mai are și alte edificii, cari servesc suficientă garanță pentru acoperirea sumei devenite scadente și din acest motiv se crede, că lucrurile se vor aranja pe cale pașnică.

Nouă denunțuri contra băncii „Mercur” din Timișoara

Falimentul societății de asigurare „Danubia” a contribuit la insolvența băncii „Mercur”

Acum un an a ajuns în insolvență banca „Mercur” din Timișoara, după cum am mai anunțat la timp, în urma falimentului societății de asigurări „Danubia”.

Insolvența băncii „Mercur” a preocupat opinia publică în diferite rânduri, dar în ultimul timp nu s'a mai prea auzit de soarta acestei bănci. În ultimul timp s'a încercat să se

saneze situația băncii, dar mereu sosese nouă denunțuri penale și astfel situația a devenit dificilă.

Noul denunț, l-a făcut dna Eva Gutu, care avea o garanță depusă la banca „Mercur”, garanță, pe care la cerere nu o primise. Din acest motiv a făcut denunțul anunțat, pe care Parchetul îl va examina în 9 Septembrie a. c.

Nagyszabásu programmal kezdte meg működését a nagyváradí Frigoriferele de Vest S. A.

A bukaresti Banca Industrială, illetve közvetve a Banca Marosrosch égisze alatt megalakult Frigoriferele de Vest S. A. Nagyváradon teljes üzemmel megkezdte működését. Mint azt már jelentettük, a vállalat átvette a likvidált Frigul Rt. biharpüspöki modern és a legkényesebb igényeknek is megfelelő berendezésekkel felszerelt vágóhidját és hűtőházaát és úgy technikai felkészültsége, mint tőkeerősége garancia arra, hogy nagyszabásu programját zökkenő nélkül meg fogja valósítani s ezzel

nagy mértékben hozzá fog járulni a romániai állatexport fellendüléséhez.

Alkalmunk volt a vállalat nagyváradí ügyvezető igazgatójával, Andrei Pontbriandal beszélgetést folytatni s ez alkalmal az igazgató a következőkben körvonalazta a vállalat programját:

— Programunk első sarkalatos pontja az állat és husexportnak minél szélesebb körben való modern kiépítése és ezen a téren létrejött üzemeknek a finanszírozása. Ezzel kapcsolat-

ban exportőröknek a minden kívánalmat kielégítő hűtőházainkban elhelyezett produktumaira, zsirra, szalonnára a legkedvezőbb feltételek mellett nyújtunk lombardhiteket. Biharpüspöki telepünkön megkezdük egy modern zsirovasztó berendezés építését, amely a közeljövőben már meg is kezd működését. Az élelmiszerek nagybani feldolgozásával és a kedvező fizetési feltételekkel lehetővé fogjuk tenni

az exportra kerülő termékek olcsóbb értékesítését

ügyfeleink számára. Ezenfelül azonban saját számlára is bevonultunk le hasonló üzleteket, valamint améta üzleteket is kötünk az exportőrökkel. Végül tervbe vettük, hogy külföldön, ahol a román állat- és husexportnak piaca van, saját reziben lerakatokat létesítünk és ezzel megakadályozzuk azt, hogy a szállítmányok ki legyenek téve a külföldi vásárok momentán spekulációs hullámzásának.

Érdekes, hogy a Frigoriferele de Vest egyelőre nem tagja a Romániai Állatexportörök Szindikátusának. Értesülésünk szerint azonban a nagyjövőjű vállalat nem fog elzárkózni az elől, hogy a tagok sorába lépjen, ha a szindikátus tényleg meg fogja kezdeni működését.

Un nou faliment la Arad

La Tribunalul Arad s'a depus din partea unei firme italiene, o cerere de declarare în faliment a comerciantului Moritz Hirschfeld din localitate. Pasivul firmei Hirschfeld este de 16 milioane 500.000 lei.

20 milioane lei pentru procurarea grâului de sămânță

D. ministru al agriculturii Ion Mihalache a acordat un fond de 20 milioane lei pentru procurarea unei însemnate cantități de grâu pentru viitoarele însămânțări. Sumele vor fi împărțite prin Centrala Cooperativelor.

Desvoltarea industriei de geamuri în România

Societatea Saint-Gobain din Paris, care a clădit o fabrică de geamuri la Dicio-Sân-Mărtin, a decis instalarea unei noi mari fabrici la Ploești, pentru fabricațiunea geamurilor după procedul „Fourcaut”.

Firma Batiz și Jeszenszky din Cluj, a cerut concordat preventiv, având la pasive opt milioane lei

Intreprinderea tehnică Batiz și Jeszenszky din Cluj, a cerut să i-se aplice dispozițiile concordatului preventiv, având la pasive 8,032,387 lei, iar la active 5,359,526 lei.

Intreprinderea care s'a înființat în anul 1922, a ajuns în insolvență în urma deconjurăturii, ce a întâmpinat.

Proprietarii firmei au oferit creditorilor cota obișnuită, de 50%, prevăzută de dispozițiile concordatului preventiv.

Kényszeregyezés lesz Ungár Armin temesvári cég fizetés- képtelensége ügyében

Megírtuk annak idején, hogy Ungár Armin temesvári textil nagykereskedő fizetési zavarok közé került és ezért hitelezőivel egyezkedési tárgyalásokat kezdett. Sikerült is harmincöt százalékos kvótában egyezséget létesíteni, amikor kiderült, hogy az aktívák sokkal nagyobbak, semhogy a harmincöt százalékos arány a kültöldi hitelezőket kielégíthette volna. Erre az egyezés felborult, mire Ungár Armin az új kényszeregyezési törvény értelmében a temesvári törvényszéknél a kényszeregyezési eljárás megindítását kérte. Az első tárgyaláson a bíróság a benyújtott adatok alapján elrendelte a kényszeregyezési

eljárását. Ebből következik, hogy a cég az előzetesen felajánlott harmincöt százalékos helyett legalább ötven százalékosot fog hitelezőinek fizetni, mivel a törvény a minimális kvótát így állapítja meg. Az első érdemleges tárgyalás szeptember huszonegyedikén lesz. Amennyiben a hitelezőknek legalább háromnegyedrészre az egyezséget elfogadja és a fizetési nehézségek közé került cég a legalább ötven százalékosban megállapítandó egyezési összeget biztosítani tudja, úgy a megegyezést perfektuálják a bíróság előtt. Ha ez nem sikerülne, úgy a csőd kikerülhetetlen.

Tizenhat és fél millió csődkerés az aradi Hirschfeld Mór cég ellen

A milánói Crespi-cég kérte meg a csődöt — Az aradi törvényszék ragaszkodik Hirschfeld kihallgatásához

Az aradi törvényszék kereskedelmi szekciója tárgyalta a Banca Commerciale Italiana milánói cégnek Hirschfeld és társa aradi cég ellen beadott csődkerelmét. Ismeretes, hogy az olasz bank 2,464.000 lej követel a Hirschfeld-cégtől, amely összeg a Crespi-féle váltók leszámítása folytán került a bank tárcájába.

A néhány héttel ezelőtt megtartott tárgyaláson a Hirschfeld-cég képviselőjében Kelemen Gábor dr. ügyvéd kérte a cégtulajdonos Hirschfeld Mórnak

személyes megidézését. A diplomáciai idézés azonban a mai tárgyalásig nem történt meg. Közben dr. Rácz Sándor aradi ügyvéd útján a Crespi-cég is csődkerelvet adott be Hirschfeld és társa ellen, 16,460.000 lejes követelésére és így a mai tárgyaláson a két hitelező ügyvédjei együttesen követelték a csőd megnyitását. A törvényszék úgy döntött, hogy fenntartja Hirschfeld személyes kihallgatására vonatkozó döntését és a tárgyalást szeptember 20-ra halasztotta el.

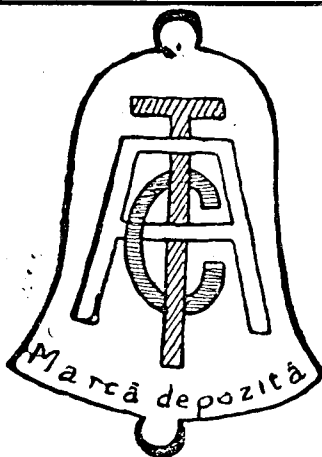
Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Citiți

„Lemnul“

Cu această marcă este prevăzută
fiicarea obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrica

„TACĂMUL“ din CLUJ.

•••••

Fineță de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii.
„TACĂMUL“ fabrică de argintării, Cluj,
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul“.

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A. Első Romániai Elektromosgyár Rt. Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1 (Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és

magasfeszültségű anyagok. Mü-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok!

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

„CARMEN“ FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekeipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE“

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár
Marosvásárhely és Nagyváradon. — :-

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-

letet legelő-

nyösebben

végez.

Áruraktárai

a vasut

mellett

Engedélyezett

devizahely.

Betéteket

elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság“

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :-: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.:

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

tará pe un an . . . { Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare . . . 2000 lei
Belföldön egész évre { Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
Bankoknak és pénzintézeteknek . . . 2000 lei
Pentru străinătate . . . 1500 lei.
Külföldre . . . }

Jumătate an { 600 lei
1200 lei
Féleure . . . { 600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

pagina l. a. cm² } 20 lei
Cimlapon l. oldalon cm²-ként . . . }
In text } 15 lei
Szövegholdalon }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője.

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B
A
K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fióktézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen
Zălau-Zilah

Saját tőkái **40** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.